

ронних документів з дистанційного навчання для вищої педагогічної освіти» / О.В.Співаковський, М.С.Львов, Г.М.Кравцов [та ін.] // Інформаційні технології в освіті. – 2009. – № 4. – С. 96-110.

ФОРМУВАННЯ ДОСЛІДНИЦЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СТУДЕНТІВ СПЕЦІАЛЬНОСТІ «ІНФОРМАТИКА»

*асп., викладач Вінник М.О.,
ХДУ, м. Херсон*

Розвиток постіндустріального суспільства ставить перед системою вищої освіти нові вимоги: високий рівень професіоналізму, мобільність, готовність до самоосвіти та самовдосконалення, здатність самостійно проводити дослідницьку роботу.

Одним із найважливіших критеріїв конкурентоздатності фахівця на ринку праці сьогодні є його вміння навчатися, самостійно здобувати знання, застосовувати набуті знання у нових умовах та професійних ситуаціях, креативно мислити та приймати нестандартні рішення. Такі навички та вміння ефективно формуються у студентів ВНЗ під час виконання науково-дослідницької роботи. Ефективність надбання знань у процесі участі студентів у науково-дослідницькій роботі поряд з досвідченими науковцями та під керівництвом провідних вчених ВНЗ важко переоцінити [1].

Теоретичними основами дослідження є положення про єдність свідомості й діяльності (Л.С. Виготський, О.М. Леонтьєв, Ж. Піаже. С.Л. Рубінштейн); підходи до реалізації принципу активізації навчально-пізнавальної діяльності (В.І.Лозова. О.Я.Савченко. Н.Ф. Калина); дослідження аспектів удосконалення професійної підготовки студентів (А.С. Маркова, Н.Г Ничкало); концептуальні положення

щодо проблем формування професійної компетентності спеціалістів (В.А.Алодьф, І.Д.Бех, Т.Г. Браже., О.А.Дубасенюк., М.І. Дьяченко, І.А.Зязюн, Є.І.Ісаєв, М.К.Кабардов., М.Г.Чобітько); положення теорії пізнання щодо системно організованої дослідницької діяльності та особистісно орієнтованого навчання (В.Б. Бондаревський, В.О.Сластьонін); дослідження в галузі організації та вивчення впливу науково-дослідницької діяльності студентів на якість підготовки спеціалістів ВНЗ (В.П.Бабак, В.К.Буряк, О.І.Клепиков, О.М.Микитюк, А.Ф. Овчинніков, П.І Підкасистий); впровадження ІКТ у навчальний процес (В.І. Коньков, А.Б. Веліховська, О.І.Головань, М.І. Жалдак, О.В. Матвієнко, Н.В. Морзе, С.А. Раков, О. В. Співаковський, Л.Є. Петухова); дидактичні і психологічні аспекти застосування ІКТ в навчанні (В.Я. Ляудіс, Ю.І. Машбиць, І.П. Синельник, О.С. Смірнова).

Мета дослідження - огляд та аналіз теоретичних основ формування науково-дослідницької компетентності у студентів спеціальності «Інформатика».

Відповідно до концепції трьохрівневої ієрархії поняття компетентності (розподілу змісту освіти на загальну метапредметну компетентність (для всіх предметів), міжпредметну компетентність (для циклу предметів або освітніх галузей) і предметну компетентність (для кожного навчального предмету) А. Хуторський виділяє:ключові (відносяться до загального (метапредметного) змісту освіти), загальнопредметні (відносяться до певного кола навчальних предметів та освітніх галузей) та предметні компетентності (частки стосовно двох попередніх рівнів компетентності, що мають конкретний опис і можливість формування в рамках навчальних предметів).

Науково-дослідницька компетентність відноситься до ключових компетентностей. Метою багатьох перетворень фахової підготовки у вищих навчальних закладах є

вироблення й усвідомлення нових теоретичних і методичних засад функціонування системи підготовки, інтенсифікація й активізація навчально-пізнавальної діяльності студентів, підвищення відповідальності студентів за результати навчальної діяльності, а також відповідальності вищих навчальних закладів за рівень професійної підготовки фахівця. Науково-дослідницька робота у вищих навчальних закладах є важливим компонентом навчального процесу та органічною складовою освіти, що виконує такі функції як удосконалення навчального процесу та відображення сучасних наукових досягнень у навчальній діяльності вищої школи. Дослідницька діяльність студентської молоді – це діяльність, безпосередньо пов'язана з вирішенням творчого, дослідницького завдання, що не має наперед відомого результату та передбачає етапи, характерні для наукового дослідження. Під науково-дослідницькою роботою студентів ми розуміємо їхню цілеспрямовану навчальну, наукову, методичну та організаційну діяльність, у процесі якої вони оволодівають навичками планування, організації, здійснення та відповідного оформлення результатів наукового пошуку.

Якість підготовки сучасного фахівця інженерного профілю з точки зору компетентнісного підходу розуміється в сучасних дослідженнях як рівень розвитку професійних умінь і сформованості психологічної готовності до професійної діяльності. На цій підставі вважаємо, що цілісна професійна компетентність інженера-програміста дає йому можливість ефективно вирішувати коло професійних завдань, а науково-дослідна компетентність є її складовою частиною. Через це формування науково-дослідницької компетентності майбутнього програміста передбачає перехід від навчальної діяльності до науково-дослідної і далі до професійної в контексті ефективного вирішення певного кола професійних завдань. Таким чином, науково-дослідна діяльність у вищому навчальному закладі є важливою

об'єктивною умовою формування цілісної професійної компетентності інженера-програміста, оскільки під час науково-дослідної роботи студента відбувається формування важливої якості сучасного фахівця – його науково-дослідницької компетентності[1].

На сьогодні організація науково-дослідницької роботи студентів є одним із найважливіших шляхів підвищення якості підготовки фахівців у ВНЗ [2]. Важливу роль в організації даного процесу відіграє впровадження в освітній процес інформаційно-комунікаційного педагогічного середовища - системно організованої сукупності інформаційного, організаційного, методичного, технічного та програмного забезпечення, що сприяє виникненню й розвитку інформаційно-навчальної взаємодії між студентом, викладачем і засобами нових інформаційних технологій, а також формуванню пізнавальної активності студентів за умови наповнення окремих компонентів середовища предметним змістом певного навчального курсу [3].

Розвиток наукових досліджень у вищій школі не лише впливає на зміст і значення навчальних дисциплін, а й зобов'язує до застосування нових форм та методів проведення навчального процесу. Дослідницьку діяльність можна визначити як невід'ємну обов'язкову умову успішної роботи ВНЗ, оскільки студенти не лише отримують необхідну інформацію від викладачів під час навчального процесу, а й беруть участь у наукових дослідженнях із запропонованих або самостійно обраних тематик. Також слід зазначити, що основними критеріями формування дослідницької компетентності студентів спеціальності «Інформатика» має бути врахування підвищених вимог ринку праці до компетентностей випускників інформаційних галузей знань, зокрема, даного напряму підготовки у сучасному інформаційному суспільстві; потреб суспільства у підвищенні якості дослідницької підготовки спеціалістів з інфо-

рматики (інженерів-програмістів) та у формуванні фахівця з інформатики, здатного до самовдосконалення протягом життя на відміну від фахівця зі статичними знаннями.

Список використаної літератури: 1. Вінник М.О. Теоретичні основи формування науково-дослідницької компетентності у студентів спеціальності «Інформатика»/Вінник М.О., Тарасіч Ю.Г. //Педагогічні науки. Випуск 61. – Херсон:ХДУ, 2012. – ст.203 2. Від редакційної колегії// Енциклопедія освіти / Головний редактор Василь Кречень.— К.: Юрінкон Інтер. 2008. 3. Петухова Л.С. Теоретичні основи підготовки вчителів початкових класів в умовах інформаційно-комунікаційного педагогічного середовища: Монографія. – Херсон: Айлант, 2007. – 200 с. 4. Головань М. С. Модель формування дослідницької компетентності / М. С. Головань // Сучасні проблеми та перспективи навчання дисциплін природничо-математичного циклу [Текст]: Матеріали ІІ Всеукраїнської науково-практичної конференції (21-22 березня 2012 року, м. Суми). – Суми: СДПУ ім. А.С.Макаренка, 2012. – с. 21-23.

ПРАКТИЧЕСКИЙ ОПЫТ ИСПОЛЬЗОВАНИЕ CASE-ТЕХНОЛОГИЙ ДЛЯ СОЗДАНИЯ АВТОМАТИЗИРОВАННЫХ ИНФОРМАЦИОННО ДОКУМЕНТНЫХ СИСТЕМ ВУЗА

*к.т.н., с.н.с., доц. каф. Коваленко А.И.,
к.т.н., доц., зав. каф. Ситников Д.Э., ХГАК,
г.Харьков*

Современные CASE-средства охватывают обширную область поддержки многочисленных технологий моделирования автоматизированных информационно-документных систем (АИДС): от простых средств анализа и документирования до полномасштабных средств автома-